

ਰਾਜ ਵਿਦਿਆਕ ਪੇਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਪੰਜਾਬ

ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵਿਦਿਆ ਬਤਨ ਬਲਾਕ ਪੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੰਜਿਲ ਫੇਜ਼ 3, ਮੋਹਾਲੀ,
ਈ.ਐਸ. ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ 0172 221222

2024/143752
12-6

48

ਸਕੂਲ ਨਿਰਮਾਣ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੀ.ਸੀ.)

ਪੰਜਾਬ

ਫਾਈਲ ਨੰ E File no 278672 /SCERT Examination/2024/1224

ਮਿਤੀ 19-11-2024 ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ

ਵਿਸ਼ਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ NMBA ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ Art of Living Foundation ਨੂੰ
ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ।

ਹਵਾਲਾ Government of India, Ministry of Education, Department of School Education and Literacy,
New Delhi ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ F No 6-36/2023-SS ਅਤੇ ਇਸ ਦਫਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ SCERT-
SDP01/180/2021-SDP-SCERT/278672/30/38-42 ਮਿਤੀ 08-01-2024 ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿੱਚ।
ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- 1.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਨੂੰ ਨਸ਼ਾਖੇਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ Art of Living Foundation ਨੂੰ Nasha Mukti Bharat
Abhiyaan (NMBA) ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਨਾਲ
ਨੱਧੀ)
- 2.0 ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ Art of Living Foundation ਨੂੰ NMBA ਅਧੀਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ
ਹੈ।
- 3.0 ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ NMBA ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
Art of Living Foundation ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੰਜਾਬ।

ਮਿੰਨ ਅੰਕਣ ਨੰ: ਉਕਤ

ਮਿਤੀ: 19-11-2024

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕਰਵਾਉਣ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ., ਪੰਜਾਬ।
2. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਆਫ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਸੀ.ਸੀ.), ਪੰਜਾਬ।

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੰਜਾਬ।

/2023

Government of India

F.No.DP-9/4/2023-DP-I

Government of India

Ministry of Social Justice and Empowerment
Department of Social Justice and Empowerment

Shastri Bhawan, New Delhi-110001

Dated - 04.12.2023

OFFICE MEMORANDUM

Subject: Request for extending necessary support and or instructions to concerned agencies about the involvement of The Art of Living with NMBA.

Ministry of Social Justice & Empowerment launched the Nasha Mukta Bharat Abhiyaan (NMBA) in August 2020 to take on the issue of Substance use through mass awareness. Since its launch, 3 years ago, the Abhiyaan has been extended to all the Districts of the country and has transformed into a jan andolan through the participation of 10.71+ Crore citizens of the country. In this context, this Department has signed Memorandum of Understanding (MoU) with The Art of Living to spread awareness about drug prevention under Nasha Mukta Bharat Abhiyaan (NMBA).

2. While reviewing the activities being undertaken by The Art of Living as per provisions of MoU, it has been observed that The Art of Living are facing problems in carrying out awareness generation and other activities in schools. A request has been made by them for support in school campuses for cooperation with The Art of Living in organizing various activities under NMBA.

3. In view of above, it is requested to issue necessary instructions to the concerned in the Education Departments to extend necessary support to The Art of Living for carrying out their awareness activities under

SSE(OT)

23.7.24

SSE(C)

Jan 17/24
F6
Div. SCER.

उप. नि. न. वि. न. वि. (न. वि.)
प्र. नं. 9/035
दि. 24/01/24

उप. नि. न. वि. न. वि. (न. वि.)
प्र. नं. 9/035
दि. 23/01/24

प्र. नं. 3376272
दि. 24/01/2024

1/33857/2023

Nasha Mukh Bharat Abhiyaan in all Schools.

4. This issues with the approval of the competent authority.

Signed by

Rajeev Kumar

Date: 04-12-2023 11:26:51

(Rajeev Kumar)

Under Secretary to the Government of India

Tel. No. 011-23385171

Email: rajeev.swati@nic.in

To

The Secretary,
Department of School Education & Literacy,
Shastri Bhavan, New Delhi.

Copy for information to:

Shri Rishi Mehra, The Art of Living, Office of Gurudev Sri Sri Ravi
Shankar, India 21st KM Kanakapura Main Road, Udaypura, Bangalore
South, Karnataka-560 082, India

F No. 6 36/2023 SS
Government of India
Ministry of Education
Department of School Education and Literacy
Secondary Scholarship Section

Shastri Bhawan, New Delhi
Dated 21st December, 2023

OFFICE MEMORANDUM

I am directed to forward herewith a copy of the D.O. letter no. DP-9/4/2023 DPI dated 04.12.2023 received from the Ministry of Social Justice and Empowerment seeking necessary support of the Department of School Education and Literacy to the Art of Living Foundation in connection with **Nasha Mukh Bharat Abhiyan** (NMBA).

2. In this regard, Ministry of Social Justice and Empowerment has signed an MoU with the the Art of Living Foundation (AoL), a copy of which is enclosed, for accomplishing the objective of creating awareness regarding drug de addiction among school students. It has, however, been reported that the Art of Living Foundation is facing problems in carrying out awareness generation and other activities in schools. Ministry of Social Justice and Empowerment has, therefore, requested for extension of necessary support to AoL and access to school campuses all over the country in organizing various activities under NMBA.

3. In view of above, it is requested that all possible cooperation access to the schools under your purview may kindly be provided to the Art of Living Foundation so that the following NMBA tasks specified in the MoU, *inter alia* could be completed successfully:

- Conducting programs on healthy life style practice including Yoga, meditation etc., through different centers under the organization.
- Appealing to the followers to carry the message of SAY NO TO DRUGS to every nook and corner of the country.
- Sending messages to the youth in the schools, colleges and educational institutions about the need to take up this campaign.
- Incorporating messages for eschewing substance abuse in discourses.
- Conducting rallies, seminars, workshops and events in project implementing areas.
- Conducting awareness program through educational/ healthcare/welfare and other institutions.
- Disseminating NMBA printed materials through their souvenir shops/ stores etc.

Hema Malini
21.12.2023
HEMA MALINI S K DEEPAK
UNDER SECRETARY
Tel No 011-23389613
hmsk.deepak@nic.in

Encl: as above.

To,

1. The ACS/Principal Secretary/Secretary Education all States/UTs.
2. The Director, School Education all States/UTs.
3. The Chairperson, Central Board of Secondary Education (CBSE) Shiksha Kendra, 2, Community Centre, Preet Vihar, Delhi - 110092
4. The Commissioner, Kendriya Vidyalaya Sangathan 18, Institutional Area Shaheed Jeeb Singh Marg, New Delhi - 110 016
5. The Commissioner, Navodaya Vidyalaya Samiti, B-15, Institutional Area, Sector 62, Noida, Uttar Pradesh 201307
6. Office copy

1140758/2023/115

04-12-2023

File No. 6-36/203A-SS/4(Computer, No. 3211958)

Nasha Mukti Bharat Abhiyaan in all Schools

4. This issues with the approval of the competent authority.

Signed by

Rajeev Kumar

Date: 04-12-2023 11:26:51

(Rajeev Kumar)

Under Secretary to the Government of India

Tel. No. 011 23385171

Email: rajeev.swati@nic.in

To

The Secretary,
Department of School Education & Literacy,
Shastri Bhavan, New Delhi.

Copy for information to

Shri Rishi Mehra, The Art of Living, Office of Gurudev Sri Sri Ravi
Shankar, India 21st KM Kanakapura Main Road, Udaypura, Bangalore
South, Karnataka-560 082, India

F.No.DP-9 4 2023-DP-I

Government of India

Ministry of Social Justice and Empowerment
Department of Social Justice and Empowerment

Shastri Bhawan, New Delhi-110001

Dated - 04.12.2023

OFFICE MEMORANDUM

Subject: Request for extending necessary support and or instructions to concerned agencies about the involvement of The Art of Living with NMBA.

Ministry of Social Justice & Empowerment launched the Nasha Mukti Bharat Abhiyaan (NMBA) in August 2020 to take on the issue of Substance use through mass awareness. Since its launch, 3 years ago, the Abhiyaan has been extended to all the Districts of the country and has transformed into a jan andolan through the participation of 10.71+ Crore citizens of the country. In this context, this Department has signed Memorandum of Understanding (MoU) with The Art of Living to spread awareness about drug prevention under Nasha Mukti Bharat Abhiyaan (NMBA).

2 While reviewing the activities being undertaken by The Art of Living as per provisions of MoU, it has been observed that The Art of Living are facing problems in carrying out awareness generation and other activities in schools. A request has been made by them for support in school campuses for cooperation with The Art of Living in organizing various activities under NMBA.

3 In view of above, it is requested to issue necessary instructions to the concerned in the Education Departments to extend necessary support to The Art of Living for carrying out their awareness activities under

ਰਾਜ ਵਿਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਪੰਜਾਬ

ਫੋਰੀ ਮੰਨਿਸ਼, ਸਲਾਕ ਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਚੇਤਰ ਕੰਪ, ਫੇਜ਼-8
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ), ਫੋਨ ਨੰਬਰ-0172-2212221

ਦੱਲ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੇਮੀ),
ਪੰਜਾਬ।

(ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ, ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ)

ਮੀਮੋ ਨੰਬਰ : SCERT-SDP01/180/2021-SDP-SCERT/278672/30/ 38-42
ਮਿਤੀ : ਐਸ.ਏ.ਐਸ.ਨਗਰ, 01-01-2024

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ NMBA ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ Art of Living
Foundation ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ।

ਹਵਾਲਾ:- Under Secretary Government of India, Department of School Education
and Literacy, Secondary Scholarship Section, Ministry of Education, New
Delhi ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਤਰ F. No. 6-36/2023-SS Dated: 21st December, 2023
ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

- 1.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲੀ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾਖੇਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ
Ministry of Social Justice and Empowerment ਨੇ Art of Living ਨਾਲ ਇੱਕ MoU
ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ)।
- 2.0 ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ Art of Living Foundation ਨੂੰ NMBA ਅਧੀਨ ਸਕੂਲਾਂ
ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ
ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- 3.0 NMBA ਅਧੀਨ Art of Living Foundation ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਏ
ਜਾਣਗੇ :-
 - ਸੰਸਥਾ ਅਧੀਨ ਵੱਖਰੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗ, ਧਿਆਨ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ
ਉੱਪਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ,

- ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਨੁੱਕਰ ਅਤੇ ਕੋਨੇ ਤੱਕ "SAY NO TO DRUGS" ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ,
 - ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਬੰਧੀ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਣਾ,
 - ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ,
 - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਲੀਆਂ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ, ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ,
 - ਸਹਿਤ ਸੰਭਾਲ/ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ,
 - NMBA ਸੰਬੰਧੀ ਦੁਕਾਨਾਂ/ ਸਟੋਰਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣਾ
- 4.0 ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ NMBA ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ Art of Living Foundation ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ

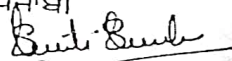
ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਪੰਜਾਬ।

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰ. ਉਕਤ/31-34/39-42

ਮਿਤੀ:- ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, 06-01-2024

ਉਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੀ:-

1. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ,
2. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ,
3. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਡੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਈ., ਪੰਜਾਬ,
4. ਪੀ.ਏ. ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਸੈਸਿੰ), ਪੰਜਾਬ।

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

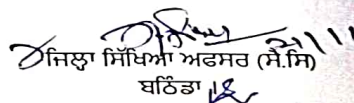
ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਪੰਜਾਬ।

ਦਫਤਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ) ਬਠਿੰਡਾ

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰ : ਜੀ-1/1 () 2024/ 1173

ਮਿਤੀ: 21.11.24

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ, ਭੇਜਕੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ) ਬਠਿੰਡਾ